

Erhvervslivet kritiserer kommunernes bud på egne opgaver

Når kommunerne vinder egne udbud, er det nærmest umuligt at kontrollere, om tilbuddet er det bedste og om økonomien bag er realistisk, mener Dansk Industri, Dansk Erhverv og Dansk Byggeri.

Jagten på laveste pris

Den nye regering vil konkurrenceudsætte flere offentlige opgaver i stat, kommuner og regioner.

”Det er ikke afgørende, om private eller offentligt ansatte leverer en ydelse, når fælleskabet træder til med hjælp. Det er derimod afgørende, at danskerne får den bedst mulige service for deres penge”, står der i regeringsgrundlaget.

Men kommunerne jagter lave priser fremfor kvalitet, når de sender opgaver som service og byggeri i udbud. Det viser vores gennemgang af EU's udbudsdatabase. Følg serien om udbud, som vi indledte i avisen mandag.

Vi har denne uge sat fokus på de kommunale udbud. Mandag med artiklen 'Kommunerne jagter den laveste pris', tirsdag 'Kommuner: Derfor vægter prisen mest', torsdag 'Virksomheder mister konkurrenceevne'.

Dagens artikel er den sidste i serien.

Jens Holm
jenho@jfmедier.dk

Tre af Danmarks største erhvervsorganisationer, Dansk Industri, Dansk Erhverv og Dansk Byggeri, rejser nu skarp kritik af kommunernes manglende gennemsigtighed.

- Vi er bange for, at man ikke altid får medregnet alle de omkostninger, en kommune har ved en opgave. Det

betyder, at konkurrencen og sammenligningen med de private virksomheder ikke er fair, siger Mette Rose Skaksen, der er branchedirektør hos Dansk Industri.

Når kommunerne sender opgaver i udbud, kan kommunen selv vælge at byde på opgaven via et såkaldt kontrolbud. Men ifølge organisationerne er det meget svært at kontrollere, om kommunernes egne bud virkelig er det bedste tilbud.

For at få informationer om kommunens egne bud må virksomhederne eksempelvis ty til aktindsigter for at få udleveret informationer om økonomien.

Konkurrencen er ikke fair

Dansk Industri, der repræsenterer en lang række af landets største virksomheder, som tilsammen beskæftiger 1,2 mio. personer, rejser skarp kritik af kommunernes manglende gennemsigtighed, når der laves kontrolbud.

- For kommunerne burde det handle om at sikre leveringen af bedst og mest mulig service til borgerne, og her er konkurrencen jo et godt redskab. Men hvis ikke der er en fair konkurrence, hvor det er den samme omkostning man sammenligner, så risikerer borgerne jo at købe noget, der er for dyrt, hvilket dermed vil være spild af skattekrone, mener Mette Rose Skaksen.

Dansk Industri bakker kritikken op med seks eksempler, som dokumenterer problematikken.

- Vi har jo desværre mange eksempler på, at det ikke er tilfældet, og det er derfor, at vi nu i fællesskab med andre erhvervsorganisationer kommer med de her forslag til, hvordan vi sikrer ens spille-regler for det her, så der ikke er tvivl, også for kommuner-

TIDSLINJE

FREMHÆVEDE SAGER

Dansk Industri fremhæver selv følgende sager, som eksempler på, hvor kontrolbuddet har problematiske kontrolbud.

2016: Kolding Kommune

I et udbud af vejvedligehold blev opgaven tildelt kommunen, selvom en private virksomhed havde afgivet det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Kommunen havde indledningsvist besluttet, at man ville tillægge kvalitet i den tilbudte opgaveløsning stor vægt, og ikke tildele kontrakten til laveste pris. I evalueringen af de indkomne tilbud blev det klart, at kommunen havde tilbudt laveste pris, men ikke den bedste kvalitet.

KILDE: REFERAT FRA KOLDING KOMMUNE.

2016: Aabenraa Kommune

Klagenævn for Udbud har afgjort, at Aabenraa Kommune har udregnet deres kontrolbud forkert, idet der dels ikke var taget højde for de forventede omkostninger, der er forbundet med den konkrete udbudte opgave, dels ikke var sondret mellem direkte og indirekte omkostninger. Sagen blev afgjort i 2016 og var anlagt af Dansk Byggeri i kølvandet på et udbud tilbage fra 2013.

KILDE: ERHVERVSSTYRELSEN.

2014: Sønderborg Kommuner

Sønderborg Kommune havde afvist at give aktindsigt i deres afgivne kontrolbud, og det var dermed ikke muligt for virksomhederne at opnå kendskab til, hvad de havde tabt til. Klagenævnet for Udbud konkluderede i en sag anlagt af Dansk Byggeri, at Sønderborg Kommune ikke kan afvise at give indsigt i deres afgivne kontrolbud.

KILDE: ERHVERVSSTYRELSEN.

2012: Roskilde Kommune

En revisionsrapport foretaget for Roskilde Beredskab viser, at beredskabets kontrolbud på et udbud af kørsel fra Roskilde Kommune ikke på alle punkter var udarbejdet korrekt. Der var ikke indregnet alle relevant administrationsudgifter. Endvidere var der underskud på beredskabets drift undervejs i kontraktperioden set i forhold til det prisniveau, der var angivet i kontrolbuddet.

KILDE: BEREDSKABSINFO.DK

2012: Sorø Kommune

Sorø Kommune har i 2012 gennemført et udbud af sine vej- og parkopgaver. I den forbindelse afgav en privat leverandør et tilbud på 81 millioner kroner, mens kommunens eget kontrolbud lød på 99 millioner. Et flertal i byrådet valgte efterfølgende på et ekstraordinært byrådsmøde at annullere udbuddet med henvisning til, at kommunens budget er på 80 millioner kroner. Samtidig accepterede kommunen at videreføre kommunens egen løsning af opgaven. Sidenhen tog Indenrigsministeriet og daværende minister Magrethe Vestager sagen op og konkluderede, at kommunen ikke havde brudt nogle regler.

KILDE: GRONTEKNIK.DK

2011: Brand og Redning Djursland

Klagenævn for udbud har afgjort, at Brand og Redning Djursland har udregnet deres kontrolbud forkert, eksempelvis var undladt omkostninger til lovpligtige forsikringer og drift af vagtcentral. Falck havde indklaget sagen til Klagenævnet for Udbud.

KILDE: ERHVERVSSTYRELSEN.

nes egen skyld, omkring korrekt indregning af omkostningerne, fortæller Mette Rose Skaksen.

Gemt bag aktindsigt

Også hos Dansk Byggeri, der repræsenterer ca. 6.000 virksomheder inden for byggeri, anlæg og byggeindustri, giver kommunernes forvaltning af kontrolbuddene anledning til kritik.

- Når et kontrolbud bliver indgivet, så oplever vi bare, at der er meget lukkethed forbundet med det. Vi oplever, at kommunernes priser måske er lige lovligt lave. Og det er være meget svært efterfølgende at følge op på det, fordi der er meget stor lukkethed omkring processen, fortæller

Morten Kamp Thomsen, der er erhvervspolitisk konsulent hos Dansk Byggeri.

Dansk Byggeri fremhæver samtidig, at den manglende gennemsigtighed gør det meget svært at se det samlede omfang af problemerne.

- Det er dokumenteret i tidligere sager, at kommuner har svært ved at regne - hvor de har regnet decideret forkert. Vi oplever også, at det kan være utroligt svært at få de bagvedliggende udregninger eller tallene ud af kommunerne, siger Morten Kamp Thomsen og fortsætter:

- Mange virksomheder bruger rigtig meget tid og mange ressourcer på at skrive tilbud til offentlige opgaver. Derfor er en gennemsigtig proces det

mindste, vi burde kunne forvente.

Det gode eksempel

Dansk Industri påpeger dog, at der i dag findes kommuner, som arbejder hensigtsmæssigt med deres kontrolbud.

Ifølge organisationen er Frederiksberg Kommune et eksempel på en kommune, der arbejder med gennemsigtigheden.

- For os er det vigtigt, at der er gennemsigtighed, og virksomhederne kan se, hvad der er foregået. For Frederiksberg Kommune er det således vigtigt, at der foretages beregninger, som tæller alle omkostningerne med, så kontrolbuddet direkte kan sammenlignes med tilbuddene

fra den private sektor, siger Adam Hey, der er afdelingschef for udbud og indkøb hos Frederiksberg Kommune.

Uanset udfaldet af udbudsrunden får virksomhederne information omkring, hvordan deres og andres tilbud placerede sig efter evalueringen.

- Hvis kommunerne selv byder, så kan nogle virksomheder eventuelt være tilbøjelige til at sige, at de ikke ønsker at spille med. Baggrunden kan her være de sager, hvor retningslinjerne for kontrolbuddet ikke er fulgt – og hvor virksomheden kan være usikker på, om der er en reel chance for at vinde.

Frederiksberg Kommunes åbenhed skal blandt andet

sikre, at virksomhederne ikke kan så tvivl om kommunens motiver, når der fremsættes kontrolbud på egne opgaver.

- Det korte svar er fair play. Det skal foregå på lige vilkår. Hvis det er en kommune, der byder med, så skal kontrolbuddet ske på samme betingelser, som en privat virksomhed, siger Adam Hey og fortsætter: - Det, der tilsyneladende har været problemet i nogle kommuner, er, at de ikke fuldt ud har fulgt de statsligt fastsatte retningslinjer for af afgive kontrolbud, fortæller Adam Hey.

KL: Der er ingen problemer
Kommuners Landsforening (KL) mener dog ikke, at kritik-

ken fra Dansk Industri, Dansk Erhverv og Dansk Byggeri har hold i virkeligheden.

- Vi synes sådan set, at reglerne er klare, når en privat leverandør og en kommune er i konkurrence, siger Susanne Nørlund Munk, der er specialkonsulent i KL's økonomiske sekretariat.

KL mener, at lovgivningen er meget klar på området, og hun henviser til de nuværende regler.

- For det første skal det fremgå af annonceringen og det øvrige materiale, at kommunen også kan afgive et bud på opgaven. For det andet må der ikke være sammenfald i kommunerne mellem de folk, der udarbejder kontrolbuddet og de medarbejdere, der

vurderer tilbuddene bagefter, siger Susanne Nørlund Munk og fortsætter:

- For det tredje skal kommunerne følge beregningsmetoderne, som er beskrevet i bekendtgørelsen på området, som vi mener er grundigt og detaljeret.

Derudover mener KL, at er det meget sjældent, at kommunerne overhovedet vinder kontrolbud. Ifølge KL skulle kommunerne have vundet 40 udbud på baggrund kontrolbud i 2015.

- Kontrakterne udgjorde godt og vel 585 mio. kr., og det er en relativ lille del af den samlede værdi, når vi kigger på alle kommunale udbud, siger hun.

Samlet set udgjorde alle

kommunernes udbudsopgaver en værdi af ca. 60 mia. kr. i 2015.

Selvom kritikken preller af, rækker KL rækker hånden alligevel ud mod de tre erhvervsorganisationer.

- Vi taler naturligvis gerne med parterne bag anbefalingerne om, hvordan vi kan løse de udfordringer, som leverandørerne oplever på området, siger Susanne Nørlund Munk og fortsætter:

- Nogle af anbefalingerne ser fornuftige ud, andre virker mindre hensigtsmæssige. Men de konkrete anbefalinger er ikke noget vi har taget stilling til i KL's bestyrelse.